

Vergaderjaar 2014–2015

34 077

Werkbezoek van een delegatie uit de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan Frankrijk (3 tot en met 4 oktober 2014)

Nr. 1

VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK

Vastgesteld 12 november 2014

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Aanleiding voor het werkbezoek	2
3.	Samenvattend verslag van de diverse gesprekken	2
4.	Tot slot	4
	Bijlage Programma van het werkbezoek en overzicht van de gesprekspartners	6

De voorzitter van de delegatie,
Lucas

De griffier van de delegatie,
De Kler

1. Inleiding

Een delegatie van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bracht op 3 en 4 oktober 2014 een bezoek aan Euroskills te Lille in Frankrijk. Tijdens dit werkbezoek hebben de leden diverse gesprekken gevoerd en bezoeken afgelegd.

De delegatie bestond uit de leden Lucas (VVD, delegatieleider), Straus (VVD), Jadnanansing (PvdA) en Beertema (PVV). Van de zijde van de Kamer werd de delegatie begeleid door de griffier van de commissie, mw. E.C.E de Kler.

Het hierna volgende verslag is een weergave van opgedane indrukken tijdens de gesprekken en bezoeken op locatie, alsmede van ter hand gestelde stukken. Een programma van het werkbezoek en een overzicht van de gesprekspartners staat beschreven in de bijlage. Voorts liggen de tijdens het werkbezoek en later aangereikte documenten ter inzage op het commissiesecretariaat OCW.

2. Aanleiding voor het werkbezoek

Goed vakmanschap bepaalt de veerkracht van de samenleving. Dit is het motto van het actieplan voor het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), getiteld «Focus op Vakmanschap 2011–2015».

Binnen de beroepenwedstrijden van Euroskills wordt het streven naar goed vakmanschap breed gestimuleerd. De leden van de commissie OCW besloten om een bezoek te brengen aan de Euroskills 2014 te Lille in Frankrijk. Dit werd gecombineerd met een bezoek aan een Franse gilde-organisatie. Aan het werkbezoek hebben verschillende bij het mbo betrokken partners deelgenomen. De stichting Skills Netherlands, die de Nederlandse deelname aan Euroskills en Worldskills organiseert, heeft gewaardeerde inspanningen geleverd om dit werkbezoek mogelijk te maken.

3. Samenvattend verslag van de diverse gesprekken

Vrijdag 3 oktober 2014

Eerste bezoek aan Euroskills

Tijdens een welkomstlunch heeft de delegatie kennisgemaakt met de Franse Minister van onderwijs, mevrouw Najat Vallaud-Belkacem. Tevens zijn er informele gesprekken gevoerd met de leden van delegaties uit andere landen, waarin herhaaldelijk het belang van de beroepenwedstrijden naar voren wordt gebracht. Vervolgens heeft de delegatie een uitgebreide rondleiding gehad langs de verschillende Nederlandse deelnemers aan Euroskills onder begeleiding van de voorzitter van het bestuur van Skills Netherlands, de heer Ewald van Vliet.

EuroSkills zijn de Europese kampioenschappen voor het vakmanschap. Elke twee jaar strijden honderden jonge vakmensen in verschillende vakgebieden tegen elkaar om de titel «beste vakman / vakvrouw van Europa». Kenmerkend voor Euroskills is de grote betrokkenheid van alle aanwezigen. De eerste Euroskills vond plaats in 2008 in Rotterdam. In 2014 doen er 25 landen mee aan de beroepenwedstrijden. In deze landen zijn reeds diverse voorrondes geweest. Nederland deed mee aan 26 beroepenwedstrijden met de 32 beste jonge vakmensen, die allen al nationaal kampioen waren in hun vak. In het imposante Grand Palais te Lille, met een vloeroppervlakte van 22.000 m², worden 41 beroepenwedstrijden georganiseerd met totaal 450 wedstrijd kandidaten.

De delegatie neemt tijdens de rondleiding kennis van de prestaties van de Nederlandse deelnemers op het gebied van onder andere tegelzetten, mobiele robotica, etaleren, CAD tekenen, bouw timmeren, metselen, mode, schilderen, decoreren en lassen. Bij een groot aantal wedstrijdonderdelen wordt door een Nederlandse expert uitleg gegeven. Het gaat om meerdaagse opdrachten die beoordeeld worden door een jury van experts uit de deelnemende landen.

Miniconferentie

In de namiddag vindt een ontmoeting plaats met de heer Christophe Pilch, vice-voorzitter van de Permanente Commissie van Région Nord Pas de Calais. De parlementaire en overheidsdelegaties uit andere Europese landen sluiten zich hierbij aan. Thema van de miniconferentie is de aanpak van jeugdwerkloosheid: «Apprenticeship, a driving force for youth employment». Vragen die aan de orde komen zijn onder andere:

- 1) Stage, is het de toekomstige oplossing en weg vooruit om een baan te vinden?
- 2) Wat zijn de meest geschikte en effectieve instrumenten om stageplaatsen te ontwikkelen?
- 3) In welke zin kan beroepsoriëntatie jonge mensen steunen bij de opbouw van hun carrière?
- 4) Welke tools worden gebruikt om te vechten tegen de schending van leercontracten?

De voorzitter van de delegatie heeft een verhaal gehouden over «best practises» in Nederland om jeugdwerkloosheid aan te pakken. Zij heeft onder andere de totstandkoming van het Techniekpact toegelicht en de laatste ontwikkelingen gedeeld rond de studiebijsluiters om jongeren bewuste studiekeuze te laten maken.

«Meet & Greet met Team Nederland

Tijdens een «Meet & Greet» die voor de delegatie is georganiseerd met het Team Nederland, kunnen de leden informeren naar de ervaringen van de 32 kandidaten die tijdens de EuroSkills 2014 voor Nederland in actie zijn gekomen. Dit heeft geleid tot geanimeerde gesprekken en intensieve informatie-uitwisseling.

Netwerkdiner

Tot slot is deelgenomen aan een gezamenlijk netwerkdiner waar ruim 100 stakeholders aanwezig waren vanuit bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en vakbeweging. Tijdens het diner is uitvoerig gediscussieerd over het mbo-onderwijsbeleid in brede zin.

Dinsdag 8 juli

Bezoek aan Les Compagnons du Devoir

In de ochtend wordt een bezoek gebracht aan een opleidingscentrum van Les Compagnons du Devoir, een Franse gilde-organisatie, te Villeneuve d'Ascq. De delegatie wordt ontvangen door de voorzitter van de nationale organisatie, de heer Michel Guisembert. In de presentatie wordt de delegatie meegenomen in de grote historie van deze organisatie van ambachtslieden en kunstenaars (de metgezellen), die stamt uit de middeleeuwen, maar in de 21e eeuw nog steeds actief is. Tijdens de presentatie wordt toegelicht dat de aspirant-metgezellen eerst een tweejarige opleiding moeten voltooien die hen het Certificat d'Aptitude Professionnelle (CAP, Certificaat van professionele bekwaamheid) geeft, de Franse basis-handelskwalificatie. Vervolgens in de daarop volgende drie

tot vijf jaar gaan zij op reis en verblijven ze in verschillende dorpen en steden, waarbij zij onder metgezellen verblijven om het vak te leren. Zij werken steeds vier tot zes weken aan een gesloten in een bedrijf en ontvangen vervolgens twee weken onderwijs en vorming in trainingcentra van de Compagnie. Ook bevat het programma minimaal drie weken opleiding in het buitenland (24 landen). Er worden jaarlijks circa 6.000 leerlingen toegelaten. Het hoge slagingspercentage voor het CAP van 88% schrijft men toe aan de intensieve persoonlijke begeleiding. Ongeveer 94% vindt een baan en 75% werkt na zes jaar nog steeds in hetzelfde beroep. Er wordt ook op grote schaal nascholing verzorgd (5.500 personen per jaar). De organisatie kent 15.000 geregistreerde «Compagnons» (metgezellen), 110 trainingcentra. en 38.000 deelnemende bedrijven. Men sprak over 140 gildes in Frankrijk. Op verzoek van de delegatie wordt ingegaan op het toelatingsbeleid en de selectie van de leerlingen. Er wordt toegelicht dat er een open toelatingsbeleid is voor leerlingen die een vak willen leren en gemotiveerd zijn om naar het buitenland te gaan. Ook moeten de leerlingen bereid zijn in de avonduren lessen te volgen. Er zijn jaarlijks 12.000 belangstellenden, waarvan er 3.000 worden geselecteerd. Wat betreft financiering wordt opgemerkt dat het gebaseerd is op een soort publiek-private samenwerking. Elke jongere heeft een leerwerkcontract met de overheid. De instellingen ontvangen de door de overheid geïnde «apprenticeship tax» van bedrijven en verzorgen nascholing voor bedrijven (12.000 personen). Elke jongere betaalt voor inwoning in de Gildehuizen. De typische beroepen van de Compagnons zijn: bakker, timmerman, dakdekker, metselaar, tegelzetter, steenbewerker, schrijnwerker, meubel-maker, loodgieter, verwarmingsspecialist, stukadoor en slotenmaker. Totaal betreft het 27 ambachten in vier sectoren.

Discussiebijeenkomst inzake excellentie

In de middag neemt de delegatie deel aan een discussiebijeenkomst met gedelegeerden van verschillende Europese landen, georganiseerd door WorldSkills Europe, met als thema excellentie («How can excellence be fostered»). Er wordt tevens door een representant van de verschillende delegaties een presentatie gegeven over de effecten van Euroskills of Worldskills in hun land, waaronder Finland, Engeland, Frankrijk en Zwitserland.

Tweede bezoek aan Euroskills

De delegatie was zeer onder de indruk van de voortgang en prestaties van de Nederlandse kandidaten tijdens hun tweede bezoek aan vakmanschapswedstrijden van Euroskills. Achteraf bleek dat Nederland op deze meerdaagse Europese kampioenschappen negen gouden medailles in de wacht sleepte voor de vakken schoonmaken, landbouwmechanisatie, CNC-frezen, bouw timmeren en etaleren. Twee kandidaten haalden een zilveren medaille met het programmeren van hun robot. Bronzen medailles gingen naar tegelzetten en CAD-tekenen.

4. Tot slot

De delegatie van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft het werkbezoek aan Euroskills als zeer zinvol en inspirerend ervaren. Zij willen op deze plek hun erkentelijkheid uitspreken voor de inzet van de stichting Skills Netherlands om dit werkbezoek mogelijk te maken.

De delegatie merkt op dat deze skills-wedstrijden niet alleen rolmodellen opleveren, maar ook bijdragen aan het vergroten van de maatschappelijke waardering voor vakmanschap. Het geeft jongeren een kans om te laten zien dat je ook met vakonderwijs kunt excelleren. De delegatie was onder de indruk van de kandidaten in hun rol van «denkende doeners». Deze wedstrijden bieden tevens de gelegenheid om aandacht te vragen voor het dreigende tekort aan technici en vakspecialisten op de arbeidsmarkt. Het helpt bij bevorderen van een bewuste studiekeuze door leerlingen en studenten. Naar de mening van de delegatie is Euroskills bovendien dé manier om ambachten de status te geven die zij verdienen.

Programma van het werkbezoek en overzicht van de gesprekspartners**Vrijdag 3 oktober**

9.00 uur	Vertrek vanuit Den Haag
12.30 uur	Aankomst Grand Palais te Lille Frankrijk
12.45 – 14.30 uur	Welkomstlunch in aanwezigheid van de Franse Minister van onderwijs, mevrouw Najat Vallaud-Belkacem en de leden van delegaties uit andere landen.
14.30 – 16.30 uur	Bezoek aan Euroskills. Rondleiding langs de wedstrijden onder begeleiding van de voorzitter van het bestuur van Skills Netherlands, de heer Ewald van Vliet. Diverse Nederlandse kandidaten worden bezocht en bij groot aantal wedstrijdonderdelen wordt door een Nederlandse expert uitleg gegeven.
16.30 – 18.00 uur	Ontmoeting met de heer Christophe Pilch, vice-voorzitter van de Permanente Commissie van Region Nord Pas de Calais. Delegaties uit andere Europese landen sluiten hierbij aan. Thema van het middagprogramma is de aanpak van jeugdwerkloosheid: «Apprenticeship, a driving force for youth employment».
18.00 – 19.00 uur	Meet & Greet met Team Nederland. Ontmoeting in het Grand Palais met de 32 kandidaten die tijdens de EuroSkills 2014 voor Nederland in actie zijn gekomen.
20.00 – 22.00 uur	Gezamenlijk netwerkdiner met vertegenwoordigers van de verschillende aanwezige (technische) branches en onderwijsinstellingen, alsmede het bestuur van Skills Netherlands.

Zaterdag 4 oktober

9.30.	Vertrek naar Villeneuve d'Ascq
10.00 – 12.00 uur	Bezoek aan opleidingscentrum van Compagnon du Devoir, een Franse gilde-organisatie. De delegatie wordt ontvangen door de voorzitter van de nationale organisatie, dhr. Michel Guisembert.
12.00 – 12.30 uur	Vervoer naar Lille
12.30 – 13.30 uur	Gezamenlijke lunch in Grand Palais te Lille
13.30 – 14.30 uur	Discussiebijeenkomst met gedelegeerden van verschillende Europese landen, georganiseerd door WorldSkills Europe, met als thema excellentie («How can excellence be fostered»).
14.30 – 15.00 uur	Tweede bezoek aan Euroskills

15.00 uur

Vertrek vanuit Lille

18.00 uur

Aankomst Den Haag.